

Det Grønne Stamtræ

- Udviklingsplan for alt det grønne på Den Grønne Friskole

Denne udviklingsplan erstatter ikke Fællesmål, men er et supplement, hvis formål er at tydeliggøre Den Grønne Friskoles mål, arbejdsmetoder og progression i arbejdet med bæredygtighed og grøn omstilling i henhold til skolens overordnede vision/formål om at danne børnene og de unge til at være grønne forandringsagenter:

Vi ønsker at uddanne børn til at tage del i den grønne omstilling, til aktivt at vælge og prioritere den fremtid, som tager udgangspunkt i en grøn og bæredygtig indstilling til ressourcemæssige, politiske og sociale systemer. Vi ønsker at uddanne børn til at kunne finde naturlig ro, glæde og skaberkraft i en omskiftelig tid.

Grønt Stamtræs overordnede didaktiske udgangspunkt

(Dvs. overordnede kriterier/målsætninger, som vi altid prøver at leve op til i arbejdet med grønt stamtræ, og som vi bruger til at målsætte, planlægge og evaluere undervisning)

- **Naturvidenskab i et krydsfelt**

Naturvidenskabelig læring er kernen i grønt stamtræ. Det er en vigtig forudsætning for arbejdet med det naturvidenskabelige, at det bindes sammen med det *kunstneriske*, *æstetiske* og det *håndværksmæssige* for at kunne rumme en bred palet af forståelser og kompetencer, ligesom krydsfeltet mellem *naturvidenskab*, *teknologi* og *naturkendskab* er vigtig,

Desuden hænger det naturvidenskabelige sammen med en *systemisk tænkning*, hvor verden og universet anskues som en enhed, hvilket bl.a. giver grobund for *filosofiske og åndelige overvejelser* samt begrundelser for *tværfagligt arbejde* med de faglige områder i Grønt Stamtræ.

- **Udforskende og handlende**

Oplevelser, undersøgelser, eksperimenter og handling ligger til grund for arbejdet med Grønt Stamtræ. Børnene skal opleve sig som aktive medskabere af Det Grønne Stamtræ. Det gælder fra det lille barns konkrete oplevelser med fx skolehave og naturkendskab til den unges mulighed for at undersøge, komme frem til ny viden samt handle i mere selvstændige projekter.

- **Empowerment/styrkelse af handlekraft**

Vi arbejder med innovation, entreprenørskab og iværksætterier samt økonomiske og samfundsfaglige tematikker, fordi børnene og de unge skal opleve, at der er mulighed for at påvirke og forandre. Vi tager udgangspunkt i mulige forandringer og de gode eksempler snarere end i skræmmebilleder og katastrofetænkning.

- **Walk the talk**

Skolen og de voksne er rollemodeller. Vi gør os derfor på alle måder umage for, at dagligdagens handlinger såsom omgang med ressourcer fx indeklima, affald, energiforbrug, materialer, mad og transport er så bæredygtig som muligt, og vi inddrager børnene i disse dagligdagens handlinger.

Generelle områder for hele skolen på alle trin

Kardinalpunkter/ overordnede videns- og kompetencemål	Fagområder og arbejdsmetoder	Oplevelser og erfaringer
Kendskab til årets gang i naturen samt værdisættelse af naturen.	Udeskole Skolehave friluftsliv	Ugentlig tur ud af skolen for alle skolens børn på alle årgange Skolehave hver uge i sæsonen fra bh-klasse til ca. 5. klasse. Årstidsture, der har fokus på friluftsfærdigheder og iagttagelse af naturen.
Forståelse af processerne bag det synlige i naturen; kredsløb, kemi og biologiske mekanismer	På alle klassetrin arbejdes der med naturvidenskab som et grundelement	Naturvidenskabelige projekter fylder i årsplanen
Bevidsthed om klimaaftryk, biodiversitets- og forureningskrisen og dyb forståelse af problematikken.	Ressourceanalyser i småt og stort, vi foretager os sammen. systemisk tænkning.	Fokus på handlinger og løsninger: Hvad gør andre, hvad kan vi selv gøre? Aktivisme, innovation og iværksætterier.
Vægtning af håndværksfærdigheder og progression i disse	Håndværk værdisættes både nyskabelser og up-cycling	Årshåndværk: alle skolens børn arbejder året igennem med en valgt håndværksdisciplin.
Vægtning af kunst og æstetik i sammenhæng med bæredygtighed og videnskab.	Arbejde med egne kunstneriske frembringelser og erfaring med at opleve kunstneriske udtryk.	Projekter hvor art and science spiller sammen.
Viden om proces fra jord til bord og praktiske færdigheder samt viden om bæredygtig omgang med fødevarer.	Konkret praktisk, erfaringsbaseret arbejde.	Skolehavearbejde, madprojekter og madlavning samt viden om fødevarerproduktion fylder i årsplanen.
Få viden og konkret forestilling om grøn omstilling via at møde grønne omstillingsprojekter og grønne iværksættere.	Skolen samarbejder med en lang række projekter	Skolen besøger og får besøg, når det passer i projekter og når mulighederne opstår.
Udvikle projektledelseskompetencer: kunne målsætte, gennemføre og evaluere projekter mere og mere selvstændigt.	Skolen arbejder fortrinsvis tværfagligt for at underbygge systemisk tænkning og projektledelseskompetencer. bl.a med <i>Sneglen</i> og <i>Firemodellen</i> .	Udvikle redskaber og selvstændighed til selv at kunne gennemføre projekter.

Alle følgende punkter bygger oven på hinanden. Dvs. det, der arbejdes med i Øst, arbejdes der også videre med Syd og Nord, mens de nye områder tilføjes.

Øst ca. 0.-2. klasse

Kardinalpunkter/ overordnede videns- og kompetencemål	Fagområder og arbejdsmetoder	Oplevelser og erfaringer
Kunne være ude i al slags vejr, bevæge sig sikkert/trygt ude i grupper, kunne gå langt, have erfaring med jorden.	Udeskole Skolehave i foråret	Oplevelse af skolens årsrytme og de forskellige områder der værdisættes.
Kunne forklare og tegne årets gang i jorden	Processen fra såning/plantning til høst gennemarbejdes praktisk og teoretisk	Skolehave - alle børn fra ca. 1.-5. klasse er i skolehave og arbejder med praktisk dyrkning og viden om dyrkning.
Kunne forklare egne eksperimenter med dyrkning	Arbejde med viden om plantens dele og forståelse af proces fra frø til høst.	Lave legende og semi-videnskabelige dyrkningseksperimenter i skolehave eller lignende
Kunne forklare og håndtere forskellige daglige gøremål på skolen såsom affaldssortering, omsorg for planter og insekter i skolegården, indeklime etc.	Arbejde med dagligdagens bæredygtige valg herunder affald og mad	Lave mad, sortere affald, begrønne etc.

SYD (ca. 3.-5. klasse)

Kardinalpunkter/ overordnede videns- og kompetencemål	Fagområder og arbejdsmetoder	Oplevelser og erfaringer
Kunne forklare forskellen på økologi og konventionelt landbrug.	Føre tråde fra arbejdet i skolehaven videre til arbejde med landbrug og fødevarerfremstilling.	Besøge landbrug
Kunne reflektere over egne levevilkår og vide at børn andre steder på kloden har andre vilkår. Kende FN-verdensmål og kunne forklare om initiativer der findes for at nærme os verdensmålene	FN's verdensmål præsenteres, og vi sikrer os at vi tematiserer og arbejder med de forskellige områder i vores projekter fra mellemtrinet og frem.	Projekter med fokus på både grønne og sociale bæredygtigheds mål tænkes med i årsplanen.
Kunne forklare om byens udfordringer med begrønning.	Begrønning af byen, herunder overordnet viden om fytoemediering	Konkret begrønning af byområde
Kunne forklare hvad biodiversitet er.	arbejde med biodiversitet og miljøpåvirkning.	Lave konkrete eksperimenter med at genforvilde naturen

Have viden om genbrug, affald og brug af forskellige typer af materialer i dagligdagen.	arbejde med bæredygtige byggematerialer og genbrugsprojekter.	Deltage i byggeprocesser og vedligeholdelse.
Kunne nævne og forklare overordnet om forskellige typer af energiproduktion.	energiproduktion forureningsproblematikker CO2	Undersøge og opleve forskellige typer af energiproduktion.
Kunne forholde sig kritisk og reflekteret til forbrugsmønstre	Forbrugsmønstre, reklamer, grundlæggende "logikker" i handel.	Arbejde med undersøgelse af og viden om egne og omgivelsernes forbrugsmønstre.

Nord (ca. 6.-9. klasse)

Kardinalpunkter/ overordnede videns- og kompetencemål	Fagområder og arbejdsmetoder	Oplevelser og erfaringer
Have viden om skovdyrkning, permakultur og biodynamik	Arbejde med alternative dyrkningsformer	Besøge forskellige typer landbrug, være i landbrugspraktik, lave dyrknings-eksperimenter
Kunne forklare og diskutere forskellige typer af energiproduktion og deres konsekvenser samt have konkret praktisk viden om funktioner og opbygning.	Teoretisk viden om og praktisk afprøvning af energiproduktion.	Forstå, bygge og analysere på modeller, eller funktionelle dele af typer, af vedvarende energiproduktion.
Have viden om og kunne analysere forskellige typer af politiske og juridiske problemstillinger i forhold til grøn omstilling.	Arbejde samfundsfagligt med grøn omstilling.	Arbejde med konkrete politiske og juridiske omstillingsdilemmaer.
Have viden om og kunne diskutere pengesystemet og økonomisk tænkning i forhold til grøn omstilling	viden om pengesystem, banker, lån, iværksætter- og privatøkonomi.	Møde iværksætterprojekter og forholde sig til de økonomiske og juridiske aspekter og dilemmaer
have viden om, samt erfaring med, opstartsvirksomheder, innovation og iværksætteri	Konkret viden om og afprøvning af diverse forhold ved opstart af virksomhed	Lave projekter med design af egne, primært bæredygtige, opstartsvirksomheder
have viden om NGO-projekter og aktivisme i forhold til grøn omstilling		undersøge diverse konkrete NGO og aktivistiske projekter.